

SEPTEMBER 2013

1. 9. 1748 – v **Banskej Bystrici** zomrel **Samuel Hruškovíc**, evanjelický kňaz, superintendent Banského dištriktu, náboženský spisovateľ, autor náboženskej lyriky, modlitieb, duchovných piesní, katechizmu, latinských dišpút, rukopisnej agendy a vlastnej autobiografie; prekladateľ nemeckej piesňovej tvorby, editor dvoch vydaní *Cithary sanctorum*, obohatených o novú slovenskú i prekladovú nemeckú piesňovú tvorbu (265. výročie)

4. 9. 1843 – v **Liptovskom Mikuláši** sa narodil **Ján Levoslav Bella**, hudobný skladateľ, pedagóg, organista, autor cirkevných i svetských hudobných diel, prvý významný hudobný skladateľ slovenského pôvodu, r. 1881 konvertoval z rímskokatolíckej na evanjelickú vieru (170. výročie)

5. 9. 1673 – *druhý prešporský súd*, ostrihomský arcibiskup a uhorský primas Juraj Szelepcsényi povolal na základe mimoriadneho splnomocnenia od Leopolda I. do Bratislavy 40 evanjelických kňazov (vrátane troch superintendentov) a jedného reformovaného kazateľa z banských miest, Zvolenskej, Turčianskej a Liptovskej stolice; zámienkou na súdne vyšetovanie bolo podozrenie z podpory a účasti na údajnom pripravovanom povstaní; pod nátlakom iba jeden konvertoval na rímskokatolícku vieru, ostatní sa podpísaním reverzu zriekli úradu, alebo odišli ako náboženski exulanti do zahraničia (340. výročie)

6. 9. 1828 – v **Príbelciach** zomrel **Daniel Petian**, evanjelický kňaz, cirkevný historik, člen Učenej spoločnosti banského okolia, autor rozsiahlych viacväzkových dejín evanjelickej cirkvi v Uhorsku, čiastočne zachovaných v rukopise, národnokultúrny pracovník, pomológ (185. výročie)

8. 9. 1783 – v **Slovenskej Lupči** sa narodil **Samuel Reuss**, evanjelický kňaz, administrátor Potiskej superintendencie, etnograf, archeológ a historik, bádateľ Horehronia a Gemera s dôrazom na ich slovanské osídlenie a náboženský život rôznych konfesii (230. výročie)

8. 9. 1988 – na **Myjave** zomrela **Anna Lacková – Zora**, spisovateľka a pracovníčka diakonie, cirkevná publicistka, o. i. autorka sfilmovaného románu o ochotníckej herečke Anne Jurkovičovej, manželke J. M. Hurbana (25. výročie)

10. 9. 1873 – na **Starej Turej** sa narodil **Šimon Roháček**, kníhtlačiar, redaktor, verejný a národný činiteľ, stúpenec česko-slovenskej vzájomnosti, publicista (140. výročie)

11. 9. 1598 – v **Bytči** sa narodil **Imrich Turzo**, oravský župan, kráľovský tabulárny sudca, rektor univerzity vo Wittenbergu, stúpenec politickej línie sedmohradského kniežat'a Gabriela Bethlena, jeho splnomocnenec a zástupca pri rokovaníach s Fridrichom Falckým o spojení Českeho kráľovstva so Sedmohradskom namierenom proti Habsburgovcom, (415. výročie)

17. 9. 1883 – v **Padine (Vojvodina, Srbsko)** sa narodil **Ján Branislav Martiš**, evanjelický kňaz, seniorálny a dištriktuálny presbyter, cirkevný publicista, redaktor *Stráže na Sione*, ľudovýchovník a národnokultúrny pracovník (130. výročie)

22. 9. 1953 – v **Novom Meste nad Váhom** zomrel **Ján Trnovský**, kníhtlačiar, kníhkupec, vydavateľ a publicista, predseda živnostenskej sekcie Krajinskej živnostenskej rady pre Slovensko a člen Štátnej rady živnostenskej, funkcionár spolkov; vo svojom podniku tlačil

a vydával evanjelické periodiká *Svetlo*, *Evanjelický kazateľ*, *Stráž na Sione*, *Evanjelická Bratislava* (60. výročie)

24. – 26. 9. 1948 – v Prešove sa konal posledný zjazd evanjelickej mládeže (65. výročie)

27. 9. 1973 – v Herndone (USA) zomrel Štefan Osuský, právnik, diplomat, publicista, jeden z najvýznamnejších diplomatov slovenského pôvodu v 20. storočí, spoluvorca čs. zahraničnej politiky v medzivojnovom období a na začiatku II. svetovej vojny, v r. 1916 – 1918 podpredseda Slovenskej ligy v Amerike, riaditeľ Čs. tlačovej kancelárie v Ženeve, generálny tajomník a vedúci československej delegácie na Parížskej mierovej konferencii v r. 1919 – 1920 (40. výročie)